

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
postmottak@kmd.dep.no

Postboks 1025 Sentrum, 0104 Oslo

Telefon 21 02 34 00

Telefaks 21 02 34 01

Besøksadresse Tollbugata 35

Kontingentkonto 8380 08 68621

Bankkonto annet 8380 08 68605

post@forskerforbundet.no

www.forskerforbundet.no

Foretaksnr 971 422 505

Deres ref:

Vår ref: 123433/1

Vår dato: 09.04.2015

Høringsuttalelse - Forslag til endring av § 7 nr. 2 bokstav b i forskrift til tjenestemannsloven

Vi viser til brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 20.01.15 med høring på forslag om en endring av § 7 nr. 2 bokstav b i forskrift til tjenestemannsloven om fortrinnsrett for undervisnings- og forskningspersonale som er tilsatt for å utføre oppdrag som er eksternt finansiert. Forskerforbundet oversender med dette sin høringsuttalelse til forslaget.

Forslaget til forskriftsendring innebærer en vesentlig svekkelse av stillingsvernet for de ansatte som blir berørt. Forslaget innebærer at ingen ansatte i statlige etater i eksternt finansierte undervisnings- og forskerstillinger vil ha fortrinnsrett til undervisnings- og forskerstillinger, men bare til andre typer stillinger.

Endringsforslaget fremmes samtidig som Regjeringen har oppnevnt et utvalg som skal gjennomgå og modernisere tjenestemannsloven. Forskerforbundet foreslår at forslaget til endring av forskrift trekkes og at spørsmålet om stillingsvern generelt, og fortrinnsrett spesielt, for ansatte i eksternt finansierte undervisnings- og forskerstillinger ses i sammenheng med arbeidet i lovutvalget som skal gå gjennom tjenestemannsloven. Vi ser ingen grunn til at ansatte i undervisnings- og forskerstillinger skal ha svakere stillingsvern enn øvrige ansatte i staten.

Siden forslaget innebærer vesentlig svekkelse av stillingsvernet til de som berøres må departementet avklare hvilke stillingsgrupper i de ulike etatene som vil bli berørt. Stillinger som driver undervisning og forskning finnes både ved universiteter og høyskoler, forskningsinstitutter og andre statlige virksomhet.

Dagens lovgivning gir ansatte på eksternfinansiering svakere stillingsvern i utgangspunktet, ved at bortfall av inntekt er å sidestille med bortfall av arbeid og grunnlag for oppsigelse. Fortrinnsretten er dermed en viktig bestanddel i deres stillingsvern. Antallet ansatte med ekstern finansiering er samtidig økende – siden 2001 har det vært en fordobling i antall årsverk undervisnings- og forskerstillinger tilsatt på eksternfinansiering bare i universitets- og høyskolesektoren. Lovverket ble laget før det ble så mange på eksternfinansiering og det er derfor grunn til å se på hvordan stillingsvernet til ansatte kan styrkes, fremfor å svekkes ytterligere. Et stadig økende innslag av ekstern finansiering i kombinasjon med usikre tilsettingsvilkår truer kvaliteten i utdanningen og forskningen. For å ivareta den akademiske friheten i forskningsinstituttene, universitetene og høyskolene og i øvrige virksomheter som ansetter undervisnings- og forskningspersonale i staten det

helt nødvendig å vurdere hvordan stillingsvernet bedre kan ivaretas på dette området.

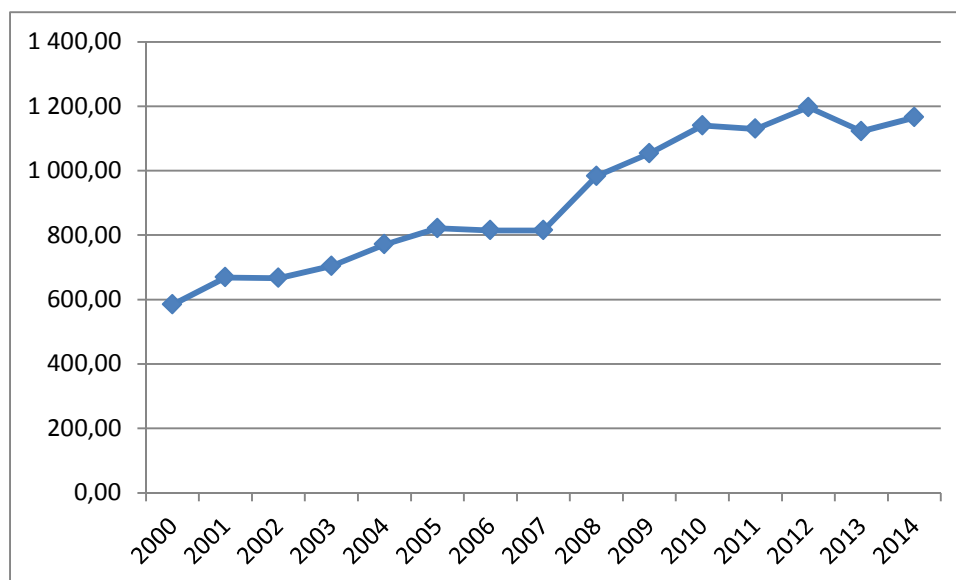
Kommentar til forskriftsendringen

I henhold til dagens lovverk har fast vitenskapelig ansatte på eksternfinansiering fortrinnsrett. Om lag 40% av de vitenskapelige årsverkene på eksternfinansiering er fast tilsatt i universitets- og høyskolesektoren dag. Hvor mange dette gjelder i instituttsektoren og øvrige statlige etater finnes det ikke tall på. Alle disse mister fortrinnsretten til undervisnings- og forskerstillinger med departementets forslag. Samtidig medfører forslaget at midlertidige ansatte får fortrinnsrett til andre stillinger enn undervisnings- og forskerstillinger. Dette utgjør tilsynelatende en forbedring siden de midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstilling ikke har fortrinnsrett i det hele tatt i dag. I utgangspunktet vil imidlertid ikke stillinger innen administrasjon, ledelse med videre være «annen passende stilling» for ansatte i undervisnings- og forskerstillinger.

Forskriftsendringen vil dermed i realiteten avskaffe fortrinnsretten for eksternt finansiert undervisnings- og forskerpersonale i statlige virksomheter.

Forskerforbundet mener at vitenskapelig ansatte skal ha minst like gode tilsetningsvilkår som andre ansatte. I dag særbehandles vitenskapelig ansatte negativt gjennom en langt videre adgang til midlertidig tilsetning enn andre arbeidstakere, samt ved at de som ansatte på eksternfinansiering har svakere stillingsvern. For å sikre den akademiske friheten, tilliten til at forskeren opptrer uhildet og ikke minst for den fremtidige rekrutteringen til forskerkarrieren foreslår Forskerforbundet at vitenskapelig ansatte får samme fortrinnsrett som andre ansatte. Det innebærer å slette dagens § 7 nr 2 bokstav b i forskrift til tjenestemannsloven.

Figur 1 Antall årsverk i undervisnings- og forskerstilling på eksternfinansiering

Kommentar til departementets fremstilling av fortrinnsretten

Forskerforbundet tar avstand fra departementets fremstilling om at fortrinnsretten truer kvaliteten i høyere utdanning. Fortrinnsretten utløses bare i forbindelse med en oppsigelse, og krever at den ansatte er kvalifisert for tilsetning i den ledige stillingen. Kvalitetsaspektet er dermed tilstrekkelig ivaretatt. Dersom den ansatte er kvalifiserte for den ledige stillingen er det god personalpolitikk å satse videre på

vedkommende. Fagmiljø må bygges over tid og innebærer også videreutvikling av de ansatte som allerede er ved institusjonen.

I tillegg er det arbeidsgiver som vurderer hva som er annen passende stilling. En kombinert stilling vil i utgangspunktet ikke være å anse som «annen passende stilling» for en forsker. Men dette må vurderes konkret av arbeidsgiver i hvert enkelt tilfelle og kan ikke forskriftsbestemmes generelt. Det er derfor ikke nødvendig å forskriftsfeste hva som er annen passende stilling. Det gjøres ikke for andre stillingsgrupper, og det er heller ikke nødvendig for vitenskapelige stillinger.

Den største trusselen mot kvaliteten er universitetenes og høyskolene praksis med å rekruttere forskere på eksternfinansiering til midlertidige stillinger. Det er ikke uvanlig at de tilsatte har en rekke med midlertidige kontrakter etter hverandre for så å bli sagt opp når de har arbeidet som prosjektforskere i mange år. Forskerforbundet mener at denne type personalpolitikk og bruk og kast-mentalitet er til hinder for kvalitet. Dersom institusjonene lyste ut faste stillinger til å begynne med, ville de kunne rekruttere den best kvalifiserte allerede fra starten. Dette lar seg gjøre i instituttsektoren, og det er svært underlig at det skal være så mye vanskeligere i universitets- og høyskolesektoren som tross alt har langt mer stabile rammevilkår.

Departementet har ikke reflektert over hvordan forslaget til forskriftsendring vil berøre andre statlige virksomheter enn universitetene og høyskolene. Dette må avklares før forskriftsarbeidet videreføres.

Med vennlig hilsen
Forskerforbundet

Petter Aaslestad
Leder

Hilde Gunn Avløyp
Generalsekretær